

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Égész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Strada Baron L. Pop 6. szám,
Megjelenik minden csombatoz.

JÓ VÁLASZTÁS.

Kisebbségi életünk vonalain mindjobban kiemelkedő jelentőséggel lép előtérbe iskolaügyünk fontos kérdése, melynek nagy, majdnem elbírhatatlan sulya iskolafenntartó egyházaink vállát nyomja.

Az iskola megmentett kulturánk erőforrása, melyhez, mint áldott és drága örökséghez ragaszkodunk; multunk bizonyossága, hogy voltunk, jelenünk tanuságtétele, hogy vagyunk, s jövőnk biztossága, hogy leszünk. Az iskoláért semmi erőfeszítés és nem hiábavaló, semmi áldozat nem nagy, mert egy nép legtermékenyebb és leghálásabb szellemi befektetése az iskola.

Ez magyarázza meg, hogy az iskolaügy hovatovább a feladatok legnagyobbjává nőtt, nemcsak a többségi népek, hanem a kisebbségek öntudatában is. A katolikus egyház a kultura legnagyobb kincsének mindig az iskolát, legnagyobb ügynek az iskolaügyet tartotta. Az iskola évezredek szeretete mellett az iskolák sürgető haladása is magával hozta, hogy az iskolaügy fokozottabb jelentőségét kihanglyozza. Ebben leli indokát egyebek mellett a zerdélyi kath. egyházmegye főpásztorának az intézkedése is, mellyel az egyházmegyei oktatás élére az Egyházmegyei Tanács igazgató-

tanácsa mellé egyfelől megbízott intézkedő, másfelől véleményező szervnek egy kipróbált, tetterős és ambiciózus papot állított dr. Boga Alajos személyében, akit a Pápa Szentsége

nemrégiben nevezett ki az albaiuliai székeskáptalan rendes kanonokjává.

Dr. Boga Alajos ma 47 éves férfi, aki a teológiát a bécsi Pázmáneumban végezte, s mint tárgyaecuiasi gimnáziumi és internátusi igazgató, a vezetésben, szervezésben való veleszületett arravalóságának ez irányban rövid idő alatt is kiváló tanujelét adta. Tanügyi kérdésekben való biztos tájékozódottságát nem kis mértékben alapozta meg, hogy az oktatás sokirányú kérdésével, mint tanár és igazgató, közvetlenül és intenzíven foglalkozott. Mint egészséges, nyíltlátású székely népnek sarját kellő mértékben hoviti az a komoly és okos

Dr. Boga Alajos.

fajszereget is, mely a faj orényeit nem túlozza, hibáit nem kerdőzi, hanem szeretettel és erélyel igyekszik a haladás útján előrevinni.

Egy okos vezető didaktikusnak és pedagógusnak ma nem lehet mást tenni, mint az adott helyzetek és körülmények higgadt mérlegelésével, szükséges összhangba hozni a kisebbségi oktatásügyet a törvény követelmé-

Cenzurat.

nyeivel anélkül, hogy a törvényben biztosított jogokat akár gyávaságból, akár kényelemszeretetből feladná. Az új egyházmegyei főtanfelügyelő egyéniségében erre is meg van a biztosíték, mert eddigi megbízásainál is, terveiben körültekintőnek, elgondolásaiban okosan gyakorlatinak mutatkozott, hogy intézkedéseiben céltudatos és határozott lehessen. Az a nagy felelősség, melyet püspökének és a kath. közvéleménynek bizalma vállaira rakott, nem gyöngíti, hanem csak élesebbé teszi egyé-

niségének e sajátos vonásait, mert hiszen a vállalta ezt a terhes feladatot, hogy a k. oktatásügynek, melyet az egyetemes kulturladástól elválasztani nem lehet, eredményes szolgálatokat tegyen.

Az erdélyi róm. kath. oktatásügy s vár Boga Alajos lelkes tettekrekeszségétől, munkabírástól s biztosra vehető, hogy e rakozásában nem is fog csalódní.

P. Jánossy Béla

Kijózanítani és megtérni.

— A választási tanulságok vitájához. —

A parlamentben a választásokat igazolták és egyetlen egy mandátumra sem mondták ki, hogy erőszak, törvénysértés dolgozott volna az érdekében. A Magyar Pártnak súlyosan nagy panaszai voltak a választás ellen, amiket Bethlen György gróf pártelnök terjesztett a parlament elé. Adatokat sorakoztatott fel, nevekkkel, időpontok pontos megjelölésével, bizonyítékok felhozásával s azzal a határozott kijelentéssel, hogy bárhol bárki előtt kész bizonyítani. Nyilvánvaló volt, hogy a parlament kormánypárti többsége nem fog megsemmisíteni egyetlen mandátumot sem, akármennyi panaszt és felelősséget adnak be ellenük. Ezt mindenki tudhatta, hiszen a kormánypárt vezetője a választást, ami olyan volt, amilyennek a párt rendezte. Bethlen György gróf pártelnök természetesen nagyon jól tudta, hogy mi fog történni a szavazásnál s azért választotta az ünnepélyes tiltakozásnak azt a módját, amit nem lehet leszavazással elintézni. Ha valaki kiáll egész férfiasságának, politikai tekintélyének a becsületszavával az ország elé és a magyar nép nevében kijelenti, hogy kész bárki előtt bizonyítani ezt a magatartást nem lehet szavazni. Aki érdembeli elintézést akar, annak erre a magatartásra csak egyetlen egy válasza lehet: lássuk a bizonyítékokat. Aki nem akar szembenézni a bizonyítékokkal, annak oka van arra, hogy a tisztázást elkerülje.

A Magyar Párt elnökének ez a magatartása éppen olyan bátor volt, mint amilyen politikus. Erre következett az, hogy a kormány elnöke alkalmat keresett egy beszélgetésre. A miniszterelnökségi szobában azt adta értésére Bethlen György grófnak, hogy hajlandó a kor-

mány a kisebbségi sérelmeket tárgyalni végett tárgyalási alapul kért egy emléket a Magyar Párttól. Hogy milyen irányul vesz ez a beígért tárgyalás, arról még keveset mondhatunk. Amikor így fordult a helyzet, ilyen hatást váltott ki a magyar nép képviselőjének a magatartása, akkor egy olyan cikksorozat jelent meg a *Brassói Lapok* címűben, amit a legnagyobb jóhiszeműség feltételezésével is csak meggondolatlanul lehet eldani. A Magyar Párt elnökének az ország ne előtt határozottan felsorolt tényállítást szemben ez a cikksorozat, magyar nyelven állítja, hogy a választási eredménynek alakulását nem a külső körülmények, hanem törvénysértések befolyásolták s ha igen, akkor sem jelentős mértékben. Megdöbbentő meggondolatlanság és az a Magyar Párt vakmerő káröröm, amely ilyen fogadópokátorként jelentkezik a magyarság elé, lenek segítségére. Ha vállaljuk azt, hogy talom előtt is bizonyítunk, akkor kezdjük zonyitgatni egy magyar ujság előtt? A vádátok verése, hogy a legtöbbet, a legsúlyosabban magyar tud ártani a magyarnak.

Valamennyien nagyon jól tudjuk, hogy a választáson két székely megyében fordult elő szomorú jelenség, ami az ottani magyar lakosok egy rétegének az eltévelyedését jelentkezett. Két székely megyéről van szó ottani székely lakosságnak egy kis részéről. Ott sikerült a különböző román elemeknek a magyar népegyeségre zonyos elemeket, ahol e konok gazdasági moruság idején a legnagyobb a székely Ebből a sajnálatos valósághól azonban

lehet az egész magyar nép megtévelyedésére következtetni. Ha egy földönfutóvá szegényített vidék lakói között némi kis eredményt tud felmutatni a lélekkhalászat, ez még nem ok annak a megállapítására, hogy egész népünk elveszítette volna a józan eszét és megtagadta volna önmagát. Másutt, minden népnél előfordul, hogy a szegénység miatt megingathatóvá vált tömegekben a szélsőséges, Istent, embert, józanságot, néperdeket nem ismerő felbujtás ilyen, vagy olyan sikereket ér el. Azoknak azonban, akik fejvesztettség nélkül állanak a népelet védővonalán, ilyen esetben csak egy kötelességük és egy feladatuk lehet: kijózanítani és megtéríteni. A tékozló fiu esetét nem azért tanítja a Biblia, hogy a szerencsétlenül elkalandozó megtévelyedésnek adjunk igazat s arra biztassuk gyermekeinket, hagyják el a szülői házat, menjenek neki a romlás, pusztulás útjának. Nem azt tanítja a Szentírás, hogy minden szülői ház tisztességét, becsületét fel kell rugni. Annak a tanítása ez, aki a Magyar Pártban egyesülő népegység ellen fordul és a tévelygők igazságát hirdeti. Ezt teszik azok, akik lelkiismereti fordulás és belső lelki fájdalom nélkül le tudnak közölni olyan cikksorozatot, ami bomlasztólag hathat. Ezeknek nem fáj az, ha a nép akkor züllik a romlásnak az útjára, amikor a gazdasági nyomorúságból való kivergődés végett a legnagyobb a szükség az összefogásra. Mert ezeknek egészen más előjaik vannak, ezek akkor találják meg a maguk üzleti számításait, ha a magyarok hajbakapva rontanak egymásnak.

AGYERMEKI SZERVEZET

fejlesztését, táplálását a legjobban azáltal segíthetik elő, ha a reggeli és uzonnalehez 2-3 kávékanál OVOMALTINE-t edünk.

OVOMALTINE

AZ ÉRŐS ÉS EGÉSZSÉG

Dr. Wander R.-i. készítménye.

A magyar nép most is megmutatta, hogy elbolondítani és széttörni nem enged magát. Ha itt-ott s ha két megyében akadtak bomlasztók, ez nem ok a halál gondolatára és nem elég ok a népünk halála feletti kárörömrre. Ok kell hogy legyen azonban annak a tanulságnak, elszántságnak a megtestesítésére, melynek akaratelhatározásával teljes lélekből mondhatjuk: majd meg fogjuk mutatni. Azzal valamenyünknek tisztában kell lenni, hogy a magyar nép csak úgy tudja megállani a helyét, úgy tudja megvédeni életérdekeit, ha egységben halad szembe a rája váró veszedelmekkel. Amikor a nép nevében védelmi harcra kiáll a Magyar Párt elnöke teljes bátorsággal, akkor ne csusszanak oda közülünk meggondolatlan tájékozatlanok, hogy gáncot vessenek észrevétlenül a lábai elé. A népegység úgy is erősebb, semhogy a gáncvetési kísérletek sikerre vezethetnének. Mert a néperőnek azt kell megtudnia, hogy életképes-e, vagy nem? Z. I.

Külföldi

Meghalt a belga király. A belga nemzetet váratlanul nagy gyász érte. Meghalt Albert király. Albert belga király szenvedélyes turista volt és ez okozta kornai, nem várt halálát. Az utalkodó egyik napon kirándult egy szolga kíséretében, hogy egy magas hegyes csúcsot megmásszon. Egyedül indult el a szikla megmászására. A kíséretében levő szolga az autónál várta ura visszatértét. Közben a szolga letett és a király nem tért

vissza. Keresni kezdték és megtalálták — halva. Egy szikláról lezuhant és fejét összezúzta. A belga király temetése nagy gyászpompával történt meg. A királyi koporsót ágyutalpakon vitték. A koporsó mögött a legszűkebb családtagjai, a brabanti herceg, Flandria grófja, Umberto olasz trónörökös, majd Liebrun francia köztársasági elnök, a dán s bolgár uralkodó, a walesi herceg, Henrik, a hollandi királyné férje, Cirill bolgár, Miklós román, Pal szerb, Felix luxemburgi, Gustav -svéd királyi hercegek mentek, utánuk

az udvari és katonai méltóságok következtek. Mikor a menet a St.-Goudule székesegyházhoz ért, ott ünnepélyes gyászmisét tartottak. A gyászmisét a metz-helleni biboros érsek tartotta az egész ország főpapságának részvétele mellett. A gyászszertartás egy egész órát vett igénybe. A koporsót ezután ismét ágyutalpra tették, sokezer ember sorfala között a St.-Maria templomba vitték, ahol ismét rövid szertartás következett. Azután a koporsót kivitték a loecheni kastélyba, ahol a kastély melletti családi sírbolt-

ba helyezték örök nyugalomra.

Az új király III. Lipót, a parlament mindkét háza előtt letette az esküt.

Polgárháboru után. A bécsi véres események lezajlottak. Csak február 18-án volt még egy kis utóhangja a zendülésnek, azóta azonban csend van Bécsben és egész Ausztriában. A szocialisták felkelése 300-nál több ember életébe került s ezeknek majdnem fele a kormány csapataiból került ki. De igen nagy a sebesültek száma s az az anyagi kár, ami a szomorú események folytán bekövetkezett. A felkelők vezérei rögtönítélő bíróság elé kerültek s néhány közülük életével lakott a lázadásért, de a köztársaság elnöke legtöbbször halálbüntetését fegyházra változtatva át. Az egyszerű résztvevők ezrei ellen nem indult eljárás s a hadbíró-ság működése is hamarosan meg fog szünni, mert a kormány minden igyekezete a kedélyek megnyugtatóra és a testvéri béke helyreállítására irányul. Komoly forrásból származó hírek szerint a felkelők cseh fegyverekkel és municióval harcoltak, ami furcsa fényt vet a felkelés belső titkaira. Általában azt remélik, hogy a teljes rend és nyugalom most már gyorsan helyreáll a nagyon megpróbált Ausztriában.

Eden angol miniszter utja. A leszerelés kérdésében a német-francia közvetlen tárgyalások meghiusultak s ezért a genfi leszerelési tanácskozást is el kellett napolni, természetesen — mint eddig mindig — most is minden eredmény nélkül. Az angol kormány azonban komolyan törekszik ezt a kimondhatatlan fontoságú kérdést dülőre juttatni s ezért egyik tisztjét, a kiváló államférfit Edent bizalmas tanácskozásra küldte a

francia és a német kormányhoz. Feladata, hogy elhárítsa a jó megegyezés akadályait, továbbá mindenütt lehetőleg kielégítő megállapodás keletkezését biztosítsa. Valószínű, hogy Olaszországba is el fog látogatni, bár Olaszország és Anglia között ebben a kérdésben teljes az összhang.

A jó eredmény mindenkinek érdeke és sokáig nem lehet várni rá a mai izgatott külpolitikai helyzet mellett, amikor az angol képviselőházban is hangzott már el olyan nyilatkozat, hogy a leszerelési tanácskozás sikertelensége miatt Angliának pótolnia kell, amit a fegyverkezés terén elmulasztott s a leghatásosabb védő és támadó fegyverekkel és hadi berendezéssel kell magát ellátnia. Talán az Eden megbízatásának jó eredm-

Kérjen mutatványszámot
a MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE
kiadóhivatalától.

ménye meg fogja akadályozni Anglia újabb fegyverkezését, ami — ha be következnek — hosszú időre elodázná a leszerelés megvalósítását.

Olasz—magyar tárgyalások. Suvich olasz külügyminiszter Bécs után Budapestre látogatott el, ahol több napig tárgyalt a magyar államférfiakkal gazdasági és politikai kérdésekben. Ezek a tárgyalások az olasz—magyar—osztrák gazdasági s talán politikai együttműködés teljes megszilárdítására irányultak s bizonyára összefüggésben vannak Suvich bécsi — és Dollfuss budapesti látogatásával. Ezt annál bizonyosabbnak kell vennünk, mert félhivatalos híradás szerint a három állam vezetői a tavasz folyamán Olaszországban közös tanácskozást fognak folytatni.

Ausztria függetlenségéért. Anglia, Franciaország és Olaszország közös nyilatkozatot adott arról, hogy Ausztria függetlenségét feltétlenül biztosítani kívánják. Ez a nyilatkozat a német egységesítő törekvések ellen szól s bizonyos, hogy ez volt oka a Hitler részéről az osztrák kormányhoz intézett annak a felszólításnak, hogy igyekezék a nemzeti-szocialistákkal való együttműködést megteremteni. A felszólítás komolyságát bizonyítja, hogy Hitler napra minden osztrákellenes megnyilvánulást megtiltott.

Cseh bajok. A gazdasági válság Középeurópában talán Csehországot sújtja legjobban. Kivétel majdnem teljesen elapadt ezért gyárak százai állottak meg. A fenyegető bajon a kormány úgy igyekszik segíteni, hogy leszállította a pénz értéket. Az kétségtelenül emelkedni fogja a külföldi forgalmat, de aligha olyan mértékben, hogy a válságon lényegesen könnyítse. Akkor pedig kérdés, hogy érdemes-e valutaesökkentésből származó nemzeti vagyonromlás kockázatát.

Vád alá helyezett kormány. Franciaországban vád alá akadják helyezni a Daladier-kormányt a párizsi véres eseményekért. A képviselőházban keletkezett alább is indítványt terjesztett elő a kormány vád alá helyezésére s lehet, hogy az indítvány el is fogják fogadni.

A fiatalságért. Magyarországon csaknem háromezer nem megfelelő tisztviselőt akar nyugdíjba helyezni — természetesen törvényes eljárással, helyet biztosítani a fiataloknak, amely ezerszámra hazazár az életért, oklevéllel, de nyugdíj nélkül. Ez az intézkedés nyugvást fog hozni és az állami háztartásnak is könnyítést.

Juhok, szarvasmarhák **májmelelybetegségéi**

biztosan
gyógyítja:
EGGER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

Belpolitikai hírek

Megint beszélnek a kormány átalakításáról. A bucaresti újságok szerint a kormányt közlebről át fogják alakítani. Hír szerint két miniszteri tárca cserélne gazdát. A kormánynak ilyen kisméretű átalakítása semmi hatással sem lesz a Tătărescu kormány kormányzati elveire.

Csak husvét után tárgyalják a konverziós törvényt. Már néhány héttel ezelőtt kifejezést adtunk lapunkban annak a fel fogásunknak, hogy a konverziós törvényt nem lehet hamarosan megváltoztatni. Legújabb hírek szerint a törvény előkészítése lassan halad előre. Arról már szó sem lehet, hogy március hónapban a parlament elé kerüljön a törvényjavaslat. Valószínűleg csak husvét után fognak az új törvény tárgyalásához. Brătianu Dinu a városi adósokra alkalmazandó konverziót kis mértékűnek tervezi. A kormány állítólag el van szánva arra, hogy még az ellenzék erős állásfoglalása esetén sem terjeszti ki széleskörűen a konverziót a városi adósokra. A falusi adósokra vonatkozó konverzió lényegileg nem lesz kedvezőtlenebb, mint az eddigi volt.

Gyűlést tartott a Magyar Párt turdai tagozata. Az Országos Magyar Párt turdai tagozata népes intézőbizottsági gyűlést tartott. A gyűlésen dr. Gál Miklós képviselő megköszönte a lelkes támogatást, amelyben őt

a választások alkalmával a magyarság részesítette. A gyűlésen egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy felállítják az ifjúsági tagozatot. Az ifjúsági tagozat felállításának előkészítésére kiküldötték dr. Badóczy Árpád és dr. Amirás Aladár ügyvédeket.

Kedvező jelentést készítettek a külföldi szakértők. Közöltük lapunkban, hogy a külföldi hitelezők pénzügyi szakértői Romániába érkeztek, hogy a helyszínen tanulmányozzák az ország gazdasági állapotát. Hír szerint a külföldi szakértők miután megismerték Románia gazdasági és pénzügyi helyzetét, kedvező jelentést készítettek és ezt fogják a külföldi hitelezők elé terjeszteni. A szakértők véleménye szerint Románia pénzügyi helyzete olyan, hogy a fizetési részleteket feltétlenül le kell szállítani. Ha a külföldi hitelezők elfogadják a pénzügyi szakértők javaslatát, a költségvetést sokkal könnyebb lesz összeállítani.

Alkotmánymódosítást sürget az oradeai román püspök. Valeriu Frentiu, oradeai püspök a parlamentben kegyeletes szavakkal emlékezett meg Duca miniszterelnökről. Frentiu beszéde végén hangoztatta, hogy az alkotmányt az összes pártok beleegyezésével meg kell változtatni. Ha másképpen nem, népszavazás útján kell Romániának új alkotmányt adni, mert a jelenlegi alkotmány sok tekintetben módosításra szorul.

Gazdasági előadásokat tart a diciosánmártini Magyar Párt. Az Országos Magyar Párt helyi tagozata a művelődési előadásokkal párhuzamosan gazdasági előadásokat is rendez. Januárban dr. Nagy Endre gazdasági iskolai igazgató tartott előadásokat az állattenyésztésről és földművelésről. Most Lőrinczi László unitárius lelkész tart előadásorozatot az unitárius kulturteremben a baromfitenyésztésről. Az előadót gr. Bély Gergely elnök üdvözölte, majd Gvidó Béla esperes köszönte meg az előadást. Terve van véve, hogy a közel jövőben Deutschi Dezső fog előadásorozatot tartani a gyümölcsstermelés köréből.

Hírek

Kedvezményt kapnak az adóhátrálékosok. A pénzügyminiszter 353112. számú rendeletével a következőket rendelte el. Mindazok az adófizetők, akik folyó évi április hó 1-ig a föld-, ház-, ipari-, kereskedelmi- és más foglalkozásból eredő jövedelem és összjövedelem (globális) után kivetett ez évi hátrálékos adójukat befizetik, kedvezményben részesülnek. Mentescak a hátrálékos adók után járó kamatokról, nem kell hogy megfizessék a végrehajtási díjat és elengedik nekik a három és tíz százalékos késedelmi többlet-adót.

Három millió lejre értékelte a devai törvényszék az EMKE földműves iskoláját. A devai törvényszék most tárgyalta az EMKE geoagiui földművesiskolájának értékelési ügyét. A Comitetul Agrar ugyanis teljes egészében kisajátította a gróf

Kun Kecsárd-féle alapítványi birtokot és annak árát 500 ezer lejben állapította meg. Az EMKE felebbezése folytán az ügy a devai törvényszék elé került. A törvényszék három millió lejre értékelte az EMKE geografiai vagyonát.

Jó eredménnyel dolgozott a Banca Nationala! A Banca Nationala most tartotta meg évi közgyűlését. A közgyűlésen megállapították, hogy a Banca Nationala a gazdasági válság ellenére nagy haszonnal zárta le múlt évi üzletét. A bankormányzó hangsúlyozta, hogy véleménye szerint a gazdasági válság vége felé jár és a Banca Nationala rövidesen újjá fogja szervezni Romániában a bankkereskedelmet és a hiteléletet.

A derék jegyző jutalma. Székely Ferenc, ciumanii jegyzőt áthelyezték. Székely Ferenc tiszteletére a község lakossága száz személyes lakomát rendezett. A becsületes munkásság elismerésül 15 tekintélyes gazda díjmentesen felajánlotta fogatait, hogy a jegyzőt átköltözésében megsegítse.

MIT KIVAN ŐN? A fájdalmas azonnali csillapítását? Vagy az Őn kinzó megszűntetését? Ha a szervezet bizonyos anyagokat nem választ ki teljesen, ha hűgy-nav gyülemlik fel a szervezetben, akkor jelentkeznek rheuma, köszvény és a legkülönbözőbb idegfájdalmak a jókedvünk mindörökre oda van. Ezren és ezren vásárolnak ilyenkor gyógyszerkészítményeket, melyek az idegek letompítása által csakis pillanatnyi enyhülést okoznak.

Ha azonban a hajt gyökeresen akarja megtámadni és teljesen meggyógyítani, az ártalmas osi-rákat kipszittítani a húgysavfelesleget feloldani, akkor legyen **Togal-t**. **Togal-t** minden kívánalomnak megfelelő! Még elhanyagolt esetben is segít és teljesen ártalmatlan a gyomorra, a szívre, vesékre és más szervekre. A világ minden tájában több mint 15 éve nagyzerően bevált, több mint 6000 orvos ajánlja! **Togal-t** még ma egy kísérlettel! **Togal-t** minden gyógyszerertárban kapható.

Katonai kiképzést vezetnek be a középiskolákban. A közoktatásügyi minisztériumban tervezet készítenek elő a középiskolai tanulók katonai kiképzéséről. A tervezet szerint a főiskolákban már a negyedik osztálytól kezdve bevezetik a cél-lövészeti gyakorlatokat. A főiskolákban tanfolyamokat fognak rendezni a mérges gázok elleni védekezésről.

Kulturházat építenek Turdán. Botár Gáspár turdai római katolikus főesperes nagy jelentőségű mozgalmat indított. A főtéren levő római katolikus templom közelében kulturházat akar építtetni. A főesperes felhívással fordult Turda város magyar lakosságához, hogy felekezeti különbség nélkül járuljon hozzá a nagy jelentőségű terv megvalósításához.

Megható halál. A sätmarmegyei Domanesti községben meghalt Takács Péter 82 éves gazdálkodó. Este virrasztóra gyűltek össze a család ismerősei és csendes beszélgetés közben elmélkedtek az élet mulandóságáról. Takács Péterné, az elhunyt özvegye, sokáig elbeszélgetett a virrasztókkal és azután kibontotta a szobában levő ágyát és öregkorára való tekintettel, engedelmet kért, hogy lefekhessen. Lefekvés előtt egy virrasztó kíséretében bement a halottas szobába és hosszan elnézte a ravatalon fekvő öreg, halott életársát. Szívében rég elmúlt idők sok boldog emléke éledhetett. Sokáig merengett szemléletében a halott arcának, amelynek 82 esztendő s ráncait a halál hideg keze kisimitotta.

— Jaj, de szíp vagy Péter! — sóhajtott az asszony. — Jó icakát Péter — mondotta azután, és visszament a virrasztók közé, ahol ruhástól dőlt le az ágyára.

— Jó icakát, Péter — mon-

dotta ismét és szokatlan hangosan felsóhajtott. Mire a virrasztók az ágyához léptek, már halott volt. Takács Pétert és feleségét vasárnap közös sirban temették el a falu nagy részvete mellett.

Mire jó a zápfog? Clujon egy leány öngyilkosságot akart elkövetni. Pisztollyal a szájába lött. A golyó azonban megakadt egyik zápfogában és így nem sértett meg nemesebb részeket. Ha a golyó nem a zápfogat találja, az öngyilkos jelölt leány meghal, mert a golyó agyvelőjébe hatolt volna.

Tüzeset Lunca de mijlocen. Tank Károly, luncai csángó udvarán tűz ütött ki. A tűz következtében leégett a gazda esüre, a bennlevő terményekkel együtt Tank Károly kára meghaladja az ötvenezer lejt.

Elvitték egy gazda koporsóját az adóvégrehajtók. A végrehajlás krónikájában páratlanul álló eset történt Uilac községben. Jakab Sándor gazdálkodó esztendő hat esztendővel meggyászolta koporsóját. Nem volt semmi atyafisága a faluban és nem akarta, hogy idegeneknek legyen gondja koporsója beszerzésével, ha meghal. Az utóbbi két évben olyan nagy adót róttak ki Jakab Sándorra, hogy nem tudta megfizetni. Közlebről megjelent Jakab Sándornál az adóvégrehajtó és adóhátralék fejében az öreg gazda koporsóját is befoglalta és elvitte.

A VILÁG LEGKÜLÖNBÖSEBB PANOPTIKUMA. Eriől kezdve randkívül érdekes cikket a **Déli** újságja, amely 84 oldal terjedelemben gazdag tartalommal jelent meg. Pámpás külföldi és budapesti rádióműsorokat, színgörögöket, színházi és film-beszámolókat, folytatólagos regényt, egyfelvonásos színdarabot közel száz képet és ezernyi érdekességet talál az olvasó a népszerű színházi képek lapban.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mezőgazdasági oktatás Olaszországban.

Ha azt akarjuk, hogy földünk többet teremjen mint eddig és terményeink minősége is javuljon, úgy az eddigi eljárások helyett jobbakat kell alkalmaznunk. Azaz pedig, hogy jobb termelési eljárásokat alkalmaznunk alaposan kell értenünk a földhöz. Ezt a célt szolgálja a mezőgazdasági oktatás.

Nagy szükség van erre napjainkban, mert a háború óta semmiféle ipari termelés nem fejlődött annyit, mint a mezőgazdasági termelés. A külföldön már mindenütt ezeket a jobb termelési módokat alkalmazzák és ha mi nem követjük őket ezen az úton, elmaradunk a gazdasági versenyben. Ennek a következménye pedig teljes elszegényedésünk lesz.

Egészen fejlett országok oktató rendszere nem ültethető át jelenleg hozzánk. Ezért a felfelé törekvő olasz mezőgazdasági oktatás ismeretéből — mely nagyrészt átültethető hozzánk — többet tanulhatunk és a következőkben azt fogom ismertetni.

Az olasz mezőgazdasági oktatás eredményeit jól láthatjuk például a holdanként való átlagos búzatermés növekedéséből. Míg az 1909—1913-as években a holdanként való átlagos búzatermés $5\frac{1}{4}$ métermázsá volt Olaszországban, addig ez az általános mezőgazdasági oktatás bevezetése után, az 1925—1928-as években a holdanként való átlagbúzatermés $6\frac{1}{2}$ métermázsára és az 1929. évben 7 métermázsára emelkedett.

A mezőgazdasági oktatás Olaszországban három foku. A legnagyobb tudást a mezőgazdasági akadémia adja. Ez képezi az okleveles gazdászokat, kik a mezőgazdaság minden terén szakemberek és képesek bármely nagybirtokot vezetni.

A kis- és középbirtokok vezetéséhez már kevesebb tudás is elegendő. Ezt a tudást nyújtja a középfoku mezőgazdasági oktatás, mely több évi gyakorlati oktatásból áll, elemi iskolát végzett ifjak számára. (Nálunk is van egy ilyen iskola Cristurón és minden gazdának nagyon ajánlom, hogy legalább egyik fiát küldje ebbe az iskolába. A legjobb befektetés az, mert az ott végzett ifjak, tudá-

suk által szüleik birtokának a jövedelmét megsokszorozzák.)

A legfontosabb talán a mezőgazdasági oktatás terén az összes gazdák állandó oktatása, mert az általános jólét csak úgy emelkedhetik, ha mindenki a legjobb gazdasági eljárásokat alkalmazza. Olaszországban erre a célra egy külön intézmény szolgál, az *ami megyei gazdasági hivatalnak* nevezhetjük. A gazdák oktatását szolgálják még a mintagazdaságok, ahol a gazdák saját szemükkel győződhetnek meg a helyes gazdálkodás előnyeiről.

A népoktatást szolgálja azonkívül egy mezőgazdasági vándorkiállítás is. Nyolc vagy 9 méter hosszú teherautón van ez elrendezve, melynek kibaszálható területe egyenként 6 méter hosszú. Kettőssével állítják egymás mellé és ha belső oldalukat felemeljük, több képeznek egy a közepén haladó folyosóra.

Különböző búzafajokat, műtrágyát, mezőgazdasági gépeket, állattakarmányt és a növények betegségei elleni védőszereket mutatnak be. Az illető megye mezőgazdasági hivatalától kiküldött szakemberek tartják meg a szükséges magyarázatokat.

Az oktatás módjaira nem térek ki részletesen, csak egy fontos dolgot akarok még megemlíteni, ami Olaszországban nagyon bevált és amit nekünk is meg kellene csinálnunk. Az oktatást szolgáló intézményeket kívül minden vidéknek meg van a saját mezőgazdasági kísérleti állomása. Ugyanis a mezőgazdasági oktatásnak gyakorlatinak lennie. Tanítani csak azt szabad, ami az illető vidéken beválik. De vidékek szerint változik a legmegfelelőbb termelési mód, úgy a termények sorrendjét, fajtát, vetésidejét, a trágyázás módját és mennyiségét, mint a művelési eljárásokat illetőleg. Ezek legcélszerűbb módját vidékek szerint külön kell megállapítani. Ezt a munkát végzik a kísérleti állomások.

A fenti sorok képezik az olasz mezőgazdasági oktatás vázlatát.

Mint már a bevezetésben említettem

több közelebbi országban fejlettebb a mezőgazdaság és az ezzel kapcsolatban levő mezőgazdasági oktatás mint Olaszországban. Azonban a mi fejletlen mezőgazdasági viszonyaink mellett az olasz oktatási rendszer bevezetését

célszerűbbnek tartom. Csak az Erdélyben élő szászokat kívánom még megemlíteni, kiknek Németországban képzett kiváló tanerői vannak, akik a falusi nép oktatásán kívül a szervezkedés munkáját is vezetik. Zs. K.

Tudnivalók a z E. G. E. által rendezett németországi mezőgazdasági tanulmányi kirándulásról. Az Erdélyi Gazdasági Egylet évenként 5—10. erdélyi magyar kisgazdaifjút helyez el Németországban kisgazda családoknál abból a célból, hogy az erdélyi kisgazdaifjak betekintést nyerhessenek a magas nyugati mezőgazdasági kultúrába, lássák azokat az eredményeket, amelyek elérésére törekedniök kell és megismerjék az eszközöket és módokat, amelyekkel azokat elérik. A kirándulás ideje 6 hónapra terjed, március végétől, október végéig. A gazdaifjak mint családtagok dolgoznak Németországban, ezért teljes ellátásban részesülnek díjtalanul. Az utiköltségről azonban mindenkinél magának kell gondoskodnia. Az utiköltség Budapestről Németországba és vissza Budapestre kereken 6000 lei, mely összeg két részletben fizetendő az E. G. E. titkári hivatalához és pedig március 1-én és szeptember 1-én. Ebben az összegben egy kb. két hetes németországi körut vasuti jegye és ellátása is benne foglaltatik. E körut alkalmával a kirándulók megtekintik a németországi mezőgazdasági célokat szolgáló nagyobb állami intézeteket, kísérleti felepeket és mintagazdaságokat. A kiránduló ifjak Budapestig lehetőleg mindenkor együtt utaznak III. osztályon, az utlevél megszerzéséről a kirándulók maguk gondoskodnak. Az utlevél Magyarország, Németország, Ausztria és Csehszlovákia területére körendő. A vízumokat

kedvezményes árak mellett rendszerint az E. G. E. titkári hivatala szerzi meg. A kirándulók bélyegmentes kérelemben kell kérjék felvételüket legkésőbb március 10-ig az E. G. E. elnökségétől (Cluj, Str. Andrei Muresan 10.). A kérelemhez csatolandó az illetékes községi lelkészek, Gazdakörnek, Hangyavagy Hitelszövetkezet elnökségének ajánló levele és igazolása, hogy a folyamodó szülei gazdálkodnak és mezőgazdasági ingatlan felett rendelkeznek. Csatolandó a szülőkhöz nyilatkozata, hogy a folyamodó gyermekért erkölcsi és anyagi garanciát vállalnak. A kérelemben felsorolandó a folyamodó neve, vallása, születési éve, iskolai végzettsége,

A MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE előfizetési díja egész évre 80 lej,

pontos címe, szüleinek neve, vallása, a családtagok száma, a szülői birtok nagysága és művelési ágak szerint való megosztása. A felvett ifjak rendszerint alsó és felső ruhát, törülközőt kell vigenek. A kiránduláson való részvételnél a németnyelv ismeretének hiánya nem akadály, mert ezt ott hamar elsajátíthatják.

Divatba jött a paprika! Mióta dr. Szentgyörgyi Albert magyar tudós felfedezte, hogy a paprikának magas vitamintartalma van, a külföldön divatba jött a paprika. Magyarországon nagyban készülnek a folyó évi paprika-termelésre. Szakértők állítása szerint kétszer annyi paprikát fog Magyarország az idén külföldre szállítani, mint az előző esztendőben.

Időgen kukorica vetőmagra lesz szükség! Tekintettel arra, hogy a romániai kukorica-termés idén nagyon gyenge minőségű volt, a földművelésügyi miniszter külföldről akar szerezni vetőmagnak alkalmas kukoricát. Hír szerint a csiraképes kukoricát Magyarországból és Jugoszláviából fogják vásárolni.

Olcsó cukrot kapnak a méhészek. A méhész-egyesületek erőteljes közbenjárására a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy olcsó cukorhoz juttatja a méhészeket. Hír szerint a napokban rendelkezést kapnak a cukorelosztó központok, hogy egyesületek részére kedvezményes áron adjanak cukrot.

Fajlaazonossági és csiraképes-ségi garancia mellett ajánljuk a legkiválóbb minőségű eredeti Németországból Hollandiából és Dániából importált Konyhakerti, Virág, Fű, Takarmányrépa és mindenféle Gazdasági

MAGVAINKAT

»ERFURT«

Salamon & Stefan

Magtermelés és Magkereskedés
CLUJ.

Piața Mihai Viteazul
38 szám.

A legkisebb rendelést is azonnal postázzuk.

ARJEGYZÉK INGYEN!

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Mondd anyám....

A mult héten egy nagyon szép hangversenyen voltam, raelyen egy fiatal magyar gróf szerzeményeit mutatták be. Kiváló költők műveit tette élővé a zene és dal lélekbekapó erejével Teleki Adám gróf. Különösen megkapta szívemet egyik gyönyörű szép éneke „Mondd anyám“ így kezdődött a szívbekapó ének. Mondd anyám — kérdi a szép költeményben a gyermek anyjától. Mondd anyám hogyan támad a dal? Ki tudná azt — felel az anya. Reánk mosolyog egy szelid napsugár, felénk fordítja kelyhét egy virág, egy láthatlan kéz megsimogat s a szívünk megtelik érzéssel s ajkunkon feltör a dal. Ki tudná azt megmagyarázni hogyan és miért történik ez? Ilyenforma a költemény tartalma, amelyet most csak úgy, homályos emlékezés alapján tudok idézni.

En amikor e költeményt s a talán még kedvesebb zenéjét s a tiszta zengésű éneket hallgattam, azt gondoltam magamban: Boldog az az anya, akihez ilyen kérdést intéz gyermeke és boldog az a gyermek, akinek az édesanyja idejében megfogja a kezét s elvezeti a szépség és jószág friss forrásához, hogy a szomjas gyermeki lélek a tiszta művészet forrásából oltsa el szomjuságát, megízlelje, megszeresse a lélek nemes italát, hogy azután utálattal lökje el magától a kezét, amely tisztátalan, mérgező italokkal akarja elkábitani lelkét.

Visszaemlékeztem még egy másik költeményre, melyben a gyermek azt kérdezte anyjától: Mondd anyám, kiesoda, mit jelent nekünk Jézus? A virágos kertben tetto fel anyjának ezt a kérdést a gyermek. És az anya egy kinyílt virágra mutatott és ezt mondotta: Nézd gyermekem, amit e virág életében a napsugár jelent, azt jelenti a mi lelkünk számára Jézus.

Mondd anyám... Édes anyák szoktatok-e így beszélgetni a gyermekeitekkel? „Nemes embert sok jóra rávehet — egy jó női szó“ —

mondotta a nagy költő Goethe. Egy jó női szó Van-e, lehet-e jobb női szó a világon, mint az édesanyának nemes, hívón, szépség, igazság és jószággal teljes jó szava gyermekéhez? Ez a jó szó a legdrágább szövétnék, mely a gyermeknek a tiszta és nemes élet utját megtudja mutatni.

A jó ember az ő szívének jó kincseiből osztogat jókat — mondja az Evangélium szerint Jézus. De hogyan osztogathat jó kincseket az, aki maga is szegény, nagyon szegény ilyen kincsekben. Az édes anyáknak is azért először önmaguknak kell jó kincseket szerezniök, hogy jó kincseket tudjanak osztogatni gyermekeiknek. — A szülőknek saját lelki életüket kell ápolniök először, hogy gondozni és gazdagítani tudják lelki kincsekkel gyermekeik szívét és életét.

Nemcsak az fontos, hogy szorgalommal és kitartással anyagi javakat gyűjtsenek a szülők, hanem az talán még fontosabb, hogy lelki kincseket is gyűjtsenek s azoknak javaival is ellássák gyermekeiket. — Lehetséges, hogy anyagi javaikat, előnyeiket elveszítik gyermekek, de ha lelki örökben gazdagok lesznek, akkor mégis győzelmesen tudnak megküzdeni az élet nagy nehézségeivel, súlyos megpróbáltatásaival. Ime azért tartom szükségesnek, hogy a legerőteljesebb odaadással igyekezzünk arra, hogy a családi életünk belső szellemének megtisztítása érdekében mindent megtegyünk. Egészen bizonyos, hogy a világ szellemi életének megnyitásában mindig döntő tényező marad az a beszélgetés, amelyet az édesanya folytat gyermekével. Mondd anyám — boldog gyermek az, aki ha kérdező biztató lélekkel édes anyjához fordul, az édesanya biztos kézzel tudja elvezetni gyermekét a szépség, igazság és jószág tiszta forrásaihoz. A mi világunkban is ma a lelki megújulásnak igazi utja az anyai szívek keresztül vezet a megújult jövő üdött résztvevőjéhez.

Mulafaló

ENEK AZ ELVETETT MAGROL.

A földmives Isten hírével miteli
Földjét, s telt marokkal magvát beléveti.
És mit a barázdák strjába eltemet,
Csodával szemléli, mint nyer új életet.

A föld a kis magot lágy ölébe rejti,
S az alvónak mezét szép halkkal lefejt;
Egy meztelen árva nyitja fel majd szemét,
S emeli az ölből gyenge fejeeskéjét.

Im ott áll szegényke, fázva és reszketve,
Az égtől egy kegyes sugárt esdekelve;
S az ég mosolyogva tekint az árcára,
Van üdítő harmateppye is számára.

Amde a szép időt fagy, vihar váltja fel,
Ember, állat biztos helyen rejtődzik el;
A magvacsáknak nincs irgalom, kímélet,
Fagyban, zivatarban éljen, ha megélhet.

Meg is él ő, semmi gonosz nem árt neki,
A jó ég az árva mostan sem feledti;
Gyöngye testét fehér havával behinti,
S a szelek zugása közt elszenderíti.

Lejár a télnek is boros éjszakája;
A pacsirta szól s a mag is ébred rája;
Fél, fűvet virulni izgat a kikélt,
Uj zölddel ékesít halmokat, völgyeket.

A vetés is bodor szép kalászejekkel
Diszteni kezd ám a növekvő meleggel,
Szemlélve kalászföld kömpölygő folyását,
Mintha látnád csendes tenger hullámozását.

Majd égi legfelsőbb sátorába hágyva,
Lóvell a mezőkre a nyári nap lángja;
Az áldott föld csendes pompában ünnepel,
Fején kalászfűzér, aratási díszjel.

Peng a kasza, harsog a sarló vágása,
Suhogva gyűl össze a kérék rakása;
Arató szájából zeng a vidám ének,
Csendes hálója az elégt. kedélynek.

Kriszta János.

A gyerekek.

Legénykoromból való még ez a történet.
Jesztésű tanító voltam a mindszeinti tanyán,
Ekkor megesett a most, hogy nyáron újra
elfordultam ott is, most hozta eszembe régi
biztos gazdám: Korom Péter.

Este volt, olyan öreg alkonyat; a gyerekek behajtották már a lrbát, malacot, tohenet, az öreg-anya meg is fejt már, csak még a hérest vártuk az ugarból! A gazdasszony évelődött is, hegy mind elázik a leves téstájja.

A gazda türtöztette:

— Ne bánd, no, majd hazajön. Inkább várunk, mint hogy két-három felé együnk. Akar a János végezni, azért késik.

Hogy a várakozás könnyebb legyen, kihozott a gazdám a kamrából egy kis búcsufia butéliát; s megkínált pálinkával, iván először becsülettel ő maga:

— Na, kóstolja. Uj rozsbul főztem.

— Kár a rozsert, — feleltem én, — különben köszönöm; nem élek vele.

— De nem olyan ám ez, mint a kocsmabeli.

— Nem bánom én, ha aranyos is. Ha eddig megvoltam nála nélkül, ezután is megleszek. Soha se ittam...

— Hogy tudott úgy felőni?

— Isten jóvoltából. Se apám nem issza, se anyám, semmi nemzetem. Ugy eladjuk, mikor a törkölyt kifőzzük szüret után, ahogy kifőtt. Annak az úrán szokott az apám adventi malacokat venni.

Még ott szép szerivel beszélgettünk, oda-szegődik hozzánk a gazdám legkisebb fia, az öt esztendő Sándorka, s hogy észreveszi az új butéliát, kit imádságos könyv formájára szabott a gölönésér, sarkába rejtven ivólyukat, kapesai helyére szíjfüzöt, — elkezd simogatni és kérdezi:

— Édes apó, micsoda ez?

— Zsoltár, édes apád zsoltára — felelt Korom Péter és nagyot húzott belőle.

— Mit iszik kend abbul a zsoltárbul? — tudakozta a fiú tovább.

— Patkány döglesztőt...

A gyerek nézett, nézett, csodálkozott, félt kimondani, amit gondolt, — de csak kimondta ártatlan, együgyű ésszel:

— Kend pedig ne dögöljön meg!

— Eredj, te bolond.

És tarkón legyintette a gyereket.

Az öregmama, gazdának a szülője, pártjába vette az elszontyolodott gyereket:

— Nézd, nézd, te kis számár. Szo nem árt az apádnak. Hanem ha ebből iszik, akkor csak ránéz a pocokra, attul elpusztul a ronda férgé. Ugy hát. Gyere, hallgassuk meg a dül-lön zörög-e már a szekerünk.

A fiúcska elment az öregmamával, én meg, azon tejfelesszájú, feddőleg fordultam a gazdámhoz:

— Nem helyesen cselekszik, Péter bátyám, mikor a gyereket így ámitja.

Gazdám nevetett:

— Nem, 'sz a gyereket bolondítani köll, uram. Szép is volna, jól is esne, ha mindent úgy megmondanánk neki, ahogy igaz. Győzni is a Jézus győzno minden kérdésre felelni.

Közelebb húztam ülésemet a gazdához, szólván:

— A gyerek tanulni akar, azért kérdezősködik. Az Isten úgy teremtette, arra, tanulásra, abban különb az oktalan állatnál. Ha én tölem azt kérdezi, amit magától, bátyám; aztán nem akarom azt mondani, hogy biz ez pálinka, hát elfordítom a gondolatját, küldöm, hogy menjen, nézze meg, be van-e esukva az olajtó, hanem el nem bolondítom. Tudja-e, hogy mihelyt az a gyerek szerét teheti, beleiszik ebbe a butéliába, csakhogy az ő nézésétől is eldögölgjön a pocok. Aztán vagy arra gondol, hogy keveset ivott, vagy arra, hogy, — boesásson meg bátyám, — az édes apja hazudott...

Felbosszankodván szólt reám Korom Péter.

— Gyerekember még maga is, nem ért a gyerekeveléshez.

Mire én nyugovást mondék:

— Lehet. Hanem tudok egy példát. Az egyszeri gyereknek vásárról jött haza a marha-kupec édes apja s diésekedvén terigette ki az asztalra a tizeseket, ötveneseket, százásokat. Számlálta, hogy azon mit-mit nem adnának, ha venni akarna. A gyerek nézte, hallgatta, majd meg azt kérdezte: „Ki csinálja ezt a sok, drága pénzt?” — „Nem csinálják azt, te esacska” — felelte pajzánul az anyja, — az úgy terem, mint a mák. Vetik, rigolyázák, megvirágzik, beérük, leszedődik”. — A gyerek avval beírte, elment lefeküdt el is aluvék. Egy hót múlva, rá való szombaton, megint vásárra akart a kupecember menni, soványökröt venni bizlalóra, — hát fele bankópénze: ninesen, ninesen. Fogtomra fogja minden házanépét, — hiába, hiába. Végül a szepegő gyerekek fogja meg a gallérkáját: „Nem te viitted el, kutya?” — A gyerek bevallja, hogy de biz ő ültetett el egy marékkal a tulipántok közé, hadd teremjen, hadd vegyenek neki üveghintót aztán...

Korom Péter belevágott a szavamba:

— Mese!

Aztán nagyot húzott a zsoltárból meg. Másnap, — javában tanítottam még, átszalad a gazdámék béresük, illetlenül ablakon kiáltván be, hogy a gyerekek is bejárnak:

— Hamar, hamar!

A fiúk, leányok felugráltak.

Mire lecsitítottam őket, a béres az ajtó került:

— Hamar, hamar!

— Mi a tatár, no? — kérdeztem kimerben.

— Tessék hamar átszaladni, Sándor beleivott a lúgba.

— Lehetetlen...

— De, biz' Isten, beleivott. Elsőbb imádságos-üvegen kezdte, aztán a valóság sakból nyalakodott, az öreg szüle szappanszereibül... Hamar, hamar! Ott rúg-kapál kémény alatt. Nem creszt magához sem! Hamar, hamar!

Mire átszaladtam, esendes volt már a gyerek és ágyban feküdt. A szappanfűg es a száját égette volt össze, — ellenben réz volt, érzett a lehelletén.

— Oda van! — sinkongott az édes anyja.

— Jaj, jaj, jaj... — szorongatta kezemet öreg-szüle.

— Nézze, nézze! — avval állított a pocok elé Korom Péter. S csakugy ropogott a gyék vége, ahogy fogta.

— Gondoltam... — feleltem én — e gondoltam. Most pedig szaladjon be a béres a doktorért. Felelek, hogy addig nem lesz...

S mindössze, hogy egy kicsit ferdes lett a gyerek, egyéb baja nem maradt.

Azt is csak most, a nyáron vettem észre, mikor az apja hozzám vezetete, mondván:

— Ez meg a Sándorka, aki amakkor jött.

— No nézze... Sose ismertem meg.

A legényko úgy pödörgette a bajuska, hogy ne lássék a forradás a szája szögén.

*

Emberek! A gyerek jót, rosszat egyaránt eltanul s tennen vétkeiteknek ő vallja a bűnt. Tapossátok félre a csizmátokat: ő is félő, hogy ne vessetek töviset; ő hág bele. Vigyázatok!

Apróságok Adomán

Halálsugarakkal kísérleteznek az angolok.

Az egyik angliai műegyetem tanára Hodfield érdekes kísérleteket végzett arra vonatkozólag, hogy bizonyos sugarakkal nem lehet-e megsemmisíteni az életet? Állítólag a tudós tanárnak sikerült feltalálnia a halálsugarakat. Ha a hír valónak bizonyul, úgy a jövő háborújában a különböző ember-gyilkolásra szolgáló fegyverek sorában fontos szerepet fognak betölteni a halálsugarak. Ugy látszik, hogy a nagy békére való készülődés közben sem feledkeznek meg sok helyen arról, hogy újabb és újabb öldöklő gépeket és anyagokat találjanak ki.

Az élet-villamosság.

Az élettani tudományokkal foglalkozó kutatók legújabb kísérleteik alapján azt állítják, hogy az élet megnyilvánulását a villamosságnak köszönheti. A tudomány ma még alig ismeri, hogy az élősejtekben miképpen keletkeznek az élő jelenségek. Egy amerikai tudós szerint az élet szikráját a sejtekben villamos erő táplálja. Mint hogy a legnagyobb szervezet is apró sejtekből áll, ha minden kétséget kizárólag megállapítják, hogy a sejtek életerejét villamosság szolgáltatja, az élet sem lehet más, mint villamosság.

Kettőn áll a vásár.

Feleség: — Szeretném, ha egyszer már kérés nélkül adnál pénzt.

Férj: — Én meg azt szeretném megérni, hogy adját erre alkalmat.

Ez aztán az álom!

Ambrus hácsi éjfél tájban nyugve kászolódik ki az ágyból.

JÖN A TAVASZ!

MAUTHNER-mag

60 éve a legjobb!

EDMUND MAUTHNER

Melőbb szondásokok megismeréséről
Kérje 44. sz. nagy képes füzetgyűjteményt ingyen és bérmentve!
román magtermelő és megkereskedelmi Részvénytársaság

ARAD
Bulev. Regele
Ferdinand 42.
Telefon 269
Sír: ényelm: Mauthnerék

— Mi hajod? Hová mész? —
kérdi a felesége.

— Megyek a pincébe egy kis borért.

— Talán csak nem holondultál meg, hogy éjfélkor bort akarsz inni?

— Nem innám én, kedves anyukom, de mikor álmomban három tál töltött káposztát ettem meg együltömben. Erre már csak muszáj inni, mert különben megcsömörülök.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orrosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Műkedvelőkhöz! Igen gyakran előfordul, hogy a műkedvelői előadások engedélyezése ügyében közvetlenül hozzánk fordulnak a rendezők, hogy a kérvényeket mi juttassuk el a színházi felügyelőséghez. Azt is felmentjük, hogy mi összeköttetésünk révén könnyebben el tud-

juk intézni az engedély megadását. Ezzel kapcsolatban közöljük az érdekeltekkel, hogy mi készségesen vállaljuk ugyan a kérvények beadását, azonban ez nem jelent semmiféle előnyt, mert a kérvénynek meg kell járnia a hivatalos utat s a személyesen beadott kérvény sem nyer hamarabb elintézését, mintha közvetlenül küldenék be a színházi felügyelőséghez. Bár több ízben közöltük lapunkban, hogy mi az eljárás, azonban szükségesnek tartjuk, hogy ismét adjunk tájékoztatást erről. — A szindarabok engedélyezése iránti kérvényt az előadás napja előtt legalább 3 héttel kell beküldeni. A kérvényhez csatolandó a szindarab vagy szindarabok szövege két példányban. Mivel az engedélyt a kultuszminisztérium adja meg, „Domnule Ministru” megszólítással kell a miniszterhez címezni. A kérvényre 11 lej okmány és 2 lej repülőbélyeg ragasztandó. A kérvényt először városokban a rendőrfőnökkel, községekben pedig a főszolgabíróval kell láttamoztatni és véleményeztetni. Az így láttamozott kérvény és szindarab ajánlottan erre a címre küldendő: Inspectoratul Teatrelor Cluj, Calea Regele Ferdinand 38. A kérvény elintézése, illetőleg az engedély megadása úgy történik, hogy azt a színházi felügyelőség elküldi a helyi hatóságokhoz s egyben a rendezőseget is értesíti az engedély megadásáról. A szindarabot nyomtatásban vagyis könyv alakban, de legalább gépirással kell beküldeni, mert a kéziratok többnyire olvashatatlanok s a színházi felügyelőség nem vállalko-

Tanuld meg!

Hogyan akadályozzuk meg a vas- és acéltárgyak rozsdásodását? Nehány héttel ezelőtt röviden már közöltük, hogy télen különös gondot kell fordítani a vas és acél tárgyra. A hőmérséklet változásait következtében ilyenkor könnyen rozsdásodnak a fémtárgyak. Különösen késekre, borotvákra és finomabb eszközökre kell ügyelni. A fémtárgyakat rozsdásodástól a következő kezeléssel óvhatjuk meg. Kenjük be a használaton kívül álló fémtárgyakat baromfi zsírral. Kitűnő szer a parafinolaj. Szokták használni a viasz és terpentínolaj egyenlő arányú keverékét. Jól beválik három rész petróleum, egy rész parafinnal összevegyítve.

A rozsdafoltokat fémtárgyakból petróleum segítségével tudjuk eltüntetni. Kemény radirgumi vagy parafadugó kítűnően beválnak a rozsdafoltok ledörzsölésére. Különösen jól beválik akkor a parafadugó, ha előzőleg olajba áztattuk. Kényes acél tárgyakat denaturált szesszel kell takarítani. Makacs rozsdafoltokat szalmiákszesszel vagy petróleummal távolítottuk el. Kisebb acéltárgyakat, vasékszereket faszénporba kell tartani. Kis tárgyak megőrzésénél a következő járunk el. Miután az apróbb fémtárgyakat saolajjal, amelybe kormot vagy szíttelt cigarettahamut tettünk, jól megtisztítottuk a tárgyakat, flanelle csomagolva dobozba tesszük.

zik arra, hogy rossz irással beküldött szindarabokat átolvasson. A beküldött szindarabok mindenike 4 lojes okmánybélyeggel szerelendő fel, melyet az első oldalra kell ragasztani. Isac Emil vezérfelügyelő tudomására adja mindonkinek, hogy 6 magánszemélyeknek nem áll rendelkezésére, mert csak a hivatalos szervekkel érintkeznek, tehát senkit nem hajlandó fogadni csak rendkívül esetekben. Ezt azért közli, mert régebben nagyon sokan keresték fel s zavarták hivatalos munkájában. Minden kérvény elintézését nyer s erről úgy a rendezőséget, valamint a megfelelő hatóságot leírtesítik (rendőrfőnök városokon, főszolgabíró községekben). Ha a vezérfelügyelő úgy találja, hogy a szindarab bármely okból kifolyólag nem adható elő, annak lejártságát megtiltja, illetőleg az előadás megtartását nem engedélyezi. azonban a visszautasított kérvényekről értesítést nem küld. Tehát ha egy szindarab előadására az engedély a kért időpontra nem érkezik meg, ez azt jelenti, hogy a kérvény elutasított.

J. I. asztalos. Az Ön ügye rendkívül nehéz, mert mint em-

liti, olyan iparosnál tanult, akinek iparengedélye nem volt s Önt nem szegődítette, mint tanuló. Ennekfogva, ha munkakönyvhöz akar jutni, nincsen más mód, mint beállni egy olyan iparosmesterhez, akinek tényleg van ipara s Önt bejelenti. Miután igazolni tudja, hogy az asztaloszakmában több éven át dolgozott, az iparhatóság bizonyára beleegyezik abba, hogy rövid idő alatt felszabadítja, mint segédet. Ez az idő 1-1½ év lehet. Elég baj ez Önnek, hogy szakmáját kitanulta s most mint tanuló teljesen előlről kell kezdenie, azonban hangsúlyozzuk, hogy munkakönyvhöz addig nem juthat, amíg Önt ténylegesen fel nem szabadítja az iparhatóság. A betegsegélyző esetében az lett volna az eljárás, ha Önt a mestere bejelenti s ekkor a betegsegélyző-díj felét a mester, míg a másik felét Ön fizeti. A büntetés alól aligha tudja magát mentesíteni. Ebben azonban első sorban a volt főnöke a hibás, mert a bejelentést ő kellett volna, hogy eszközölje.

K. J. ref. lelkész. A fokhagyma palántákba befurakodó kukao a hagymalegy (Anthonyia antiqua)

álója lehetett, mert az úgy-
több más hasonló kis légyfal-
cakorában a hagymafélék fi-
palántáiban rágódik. A hagyma-
légy bábállapotban telel a
földben, onnan buvik ki ápril-
ban és fölkeresi a fiatal hagyma-
palántákat, amelyek leveleire
tojja a petéit. A petéből kik-
álca belerágja magát a hagyma-
palánta szárába és lehetőleg
egészen a hagymáig. Az ilyen
palánta aztán elfonyad, sárga-
kezd s így elárulja a beteg va-
tát. Az ilyen beteg palánták
célszerűen mielőbb kihúzni, he-
azokat a bennökélő kártevőt
együtt megsemmisítsük. A mi-
a hagymalegy álcája megnőtt
földbe buvik, ott bebábozódik,
hogy azután, mint kész paraf-
légy kirepüljön és újból szaporí-
son. A légy kifejlődése csak
hétig tart, azért egy nyáron több
nemzedéket létesíthet, legalább
kettőt, miáltal az általa okozott
kár tetemesen fokozódhatik.
védekezés módja első sorban
megtámadt palánták elpusztítá-
sából áll, másrészt figyelemre
méltó a következő többször és-
lett tapasztalat. Azt észlelték
ugyanis, hogyha a hagyma-
ágyást szénporral behintették,
hagymalegy ekerült az ilyen
ágyást. Ha talál szénpor nélkül
hagymaágyást, akkor ott össze-
gyűl és csak az ott levő hagyma-
palántákra petézik, míg
szénporos ágyásokat elkerül. De
ha az összes ágyásokat szénpor-
ral behintjük, akkor a légy képtel-
szerűségből befertőzi petéivel
szénpor dacára a hagymát. Azért
ha a szénporozással a hagyma-
légy ellen védekezni akarunk,
akkor hagyjunk egy csíkot a
ágyásból porozatlanul, hogy el-
tereljük a fertőző hagymalegy-
ket. Itt azután könnyű szerrel
elpusztíthatók a kártevők. P. I.

T. E. Várja meg türelemmel a
új konverziós törvényt. A fizet-
miatt ne aggódjék, mert a fizetési
haladékok hivatalosan meg-
hosszabbították június hó 1-ig.

Z. F. A tapasztalat azt mutatja,
hogy a baltacim-széna nem alkalmas
fejőstehenek táplálására.
Bár nagymennyiségű tápanyagot
tartalmaz és helyes arányban van
a baltacim szénában tehát
anyag is, mégsem szokott beválni
fejőstehenek takarmányozásának.

A tehenek rendszeresen apasztani kezdenek a baltacim széna etetésé után. Fejőstehenek legkíváltságosabb takarmánya a zabos bükköny, a lóhere és lucerna-széna. Ezek közül is ki kell emelnünk a jóminőségű lóhere-szénát.

O. F.-né. Panaszolja, hogy filodendronjának a levelei a szélük-től befelé sárgulni kezdenek. Mint írja, az alsó levelek már el is pusztultak. Látatlanban nehéz megmondani, hogy a betegséget mi okozza, mégis azt hisszük, hogy a betegség keletkezése gyors hőváltozásra vezethető vissza. Ha ugyanis a levegő hőmérséklete hirtelen változik, ez a szép növény azonnal megérzi és levelei szegélyüktől kezdve megsárgulnak. Valószínűnek tartjuk, hogy nyitott ablakon vagy ajtón át hideg léghuzam érte a növényt. A melegebb idők beálltával virágja kiheveri a bajt. Minden-esetre igyekezzék tavasszal jó földbe átültetni és megtrágyázni.

B. I. Martinus. A zuzott kőből hengerelt úgynevezett makadám utakat olajjal szokták öntözni. Por elen még a kockakővel kirakott utakat is öntözik nyers olajjal, pakurával. A Regátban általánosan használják ezt a portalanítási módot. Erdély városai-ban is például Clujon olajjal portalanították az utcákat. Természetes, hogy Magyarországon és a nyugati országokban is szokásos az utaknak ilyen módon való pormentesítése. Nem szabad elfeledni azonban, hogy nyugaton már az utak legnagyobb része aszfaltozott. Az ilyen utakat természetesen nem szokták olajozni. Különbözik az országutak olajozása nyugaton, különösen pedig Amerikában általános szokás.

C. I. Kaptuk szíves sorait. Kérjük közölni velünk, hogy a Magyar Nép melyik számában jelent meg az a hirdetés, amelyben tizlejes árban ajánlottunk korai krumpli vetőmagot. Sajnos, pontosan utána néztünk, de nem sikerült nyomára akadnunk. Nagyon jó volna, ha a Magyar Népek beküldené azt a számát, amelyikben ezt olvastuk. Ellenkező esetben nem tudjuk kérését elintézni.

Az Aradi Zsolt és Balla Borisz szerkesztésében megjelenő

Korunk Szava

4-ik számának tartalma.

Az idő sodrában. Mgr Szlosken a hős. S. O. S.-i kiáltó már a felháboító nyomor. A világtól elvonult letről. Az éhhalál adatai Oroszországban. A munkav szony új szabályozó a Németországban. — A félműveltség harca szent Bernadettel. Kulturharc veszélye Németországban. — Világ szemle. Kö yvekről. Uzenetek. Idézetek stb. stb. — A füzet ára 12 L. A Korunk Szavára előfizéseket elfogad a **MINERVA** könyvesbolt Cluj. Str. Reg. Maria 1. Évi előfizetés 300 L. Felévre 160 L.

D. A. A tavaszi buzavetőmag csirázás tekintetében nagyon kényes. Ha nem volt cséplés után forgatva és mint írja, bemelegedett, nem ajánljuk, hogy elvesse. Mindenesetre végezzen csirázata-tísi próbát. Vékony rétegben tegyen itatópapir közé bizonyos számú tavaszi buza magot és tartsa állandóan nedvesen. Nehány nap alatt megállapíthatja, hogy buzájának milyen a csirázó képessége! Ha száz szemből legalább nyolevan nem kél ki, nem ajánljuk a mag elvetését. A magot, abban az esetben adja el vagy használja fel háztartásában s vásároljon megbízható helyről vetőmagot.

A szerkesztőért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői üzenetek

Hátrálékos előfizetőink felszólítását ismét megkezdettük. A felszólítás, mint eddig is, kitöltött postautalvánnyal történik. Az utalványt mellékeljük a hátrálékosok lapjába. Ez az utalvány egyben felszólítást is jelent, mert külön felszólítást nem küldünk. Természetes, hogy egyszerre nem küldhetjük ki minden hátrálékoshoz az utalványt, mert annak kitöltése időt vesz igénybe, ezért felhívjuk azokat, akikhez az utalvány megérkezett, hogy az ott feltüntetett összeget az utalvány fel-

használásával küldjék be. Ez nem jelenti azt, hogy akik még nem kapták meg a figyelmeztetést, azoktól ne számítanánk a hátrálékok beküldésére. A hátrálékosokat annyiszor felszólítottuk, hogy mindenkinek tudnia kell, hogy előfizetése hogy áll. Akik nincsenek ezzel tisztában, közöljék velünk s mi akár a lapban, akár külön lev. lapon értesítjük az érdeklődőket.

A naptárokat folytatólagosan küldjük a befizetés sorrendjében, amíg készletünk tart. Tehát aki még hátrálékos, de rövid időn belül gondoskodik annak kifizetéséről, a naptárt részére azonnal megküldjük.

R. R. Turda, B. F. Căpușul Mare, G. R. B. Cămar, K. R. Ciresoia, P. A. Rudna, K. D. Vulcan, Cs. J. Atid, Sz. M. Eliseni.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogató-sukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Cs. I. Ghelinta. „I. I. vasutas Bucovina” című szerkesztői üzenetünkre a következőket írja: „Engedje meg, hogy most meg én szóljak Önhöz, egy asszony, aki a Magyar Nép 17-ik számában olvastam a szerkesztői üzenetet.” Levelének további részében azt fejtegeti, hogy a férfiak dohányra, borra, kártyára sokat költenek és ezért nem jut a Magyar Nép előfizetési díjára. Azt javasolja, hogy a férfiak éljenek nagyobb önmegtartóztatással és ne költsenek olyan dolgokra, amelyek nem feltétlenül elsőrendű szükségletek. Levelére a következőket válaszoljuk. Szórványos esetekre alkalmazva feltétlenül igaza van. Azonban nagy általánosságban nem lehet elfogadni állításait. Mindenesetre a háztartás és a gazdaság vezetőse körül az asszonyok részéről is éppen elég hiba történik. Ezeknek is nagy pénzügyi jelentőségük van! Különbözik jelen esetben határozott tudomásunk van arról, hogy a férfi nem hibás. Nem szabad tehát Önnek ártatlanul megvádolnia senkit sem. Különbözik levelében sok megszivlelésre méltó dolgot mond, általánosítania azonban nem szabad.

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: J. S. Buza 155, M. L. Chereuşa 205 (r. 1933 dec. 31-ig), Őzv. J. M.-né Poiana 150, T. A. Albesti 155, ifj. L. I. Zam 155 (r. 1933 dec. 31-ig), M. B. Lutoasa 192 (ebből 155 1933-ra, 37 lei könyvért), T. I. Tinoasa 150, D. J. Căluşeri 205 (r. 1933 dec. 31-ig), Sz. S. Mărlat 90 és 60 (r. 1933 dec. 31-ig), V. J. Zlatna 150, K. Gy. Alud 150, K. M. Sebiş 150, B. D.-né Tonciu 150 (r. 1933 dec. 31-ig), B. J. Cănaoan 150, S. A. Salonta-Mare 150, S. M. Baciu 155, K. A. Borşneul-Mare 150—155, id. F. S. Gheorgheni 155, Zs. J. Danesti 200, B. P. Chepot 155, B. I. Albiş (jud. Treiscaune) 150, T. I. Ozun 150, A. J. Turia 155, H. J.-né Baia-de-Criş 150, K. A. Simeria 150, K. S. Şarmaş 150, M. M. Frata 200, B. Z. Apalina 150, T. F.-né Oaia 150, N. A. Murgesti 150, id. H. J. Belciug 155, P. J. Livada 150, F. S. Chesoareu 150, K. F. Pir 85, ifj. N. J. J. Uri 150, Gazdakör Mailat 150 Lei.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 10 lej. Előfizetőknek minden szó 8, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Sack- rendszerű 5., 6., 7., 8-as öket, váltóket, mindennemű mezőgazdasági gépet szállít Engel József Bankháza Braşov, Str. M. Weiss 29.

Olomzárólt lóheremagot, lucernamagot, importált takarmány-répmagot legolcsóbb napi áron szállít Gazdaköröknek Engel József Bankháza Braşov, Str. M. Weiss 29.

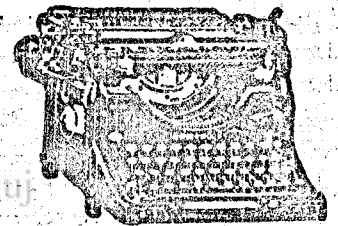
Szélbóltvány, különböző fajok, fajtiszta, betegség és fagymentes, egy éves, I. és II. osztályú, szép-fejlődésű. Kapható: Dr. Borbély Ferenc Luncani jud. Turda.

Szakképzett esküt tett erdőőr keresünk 400 holdas erdőgazdasághoz. Wargha örökösök Cluj, Str. Chintăului 33.

Eladó üzemképes Wichterle 720-as cséplő beszerelhető lóheremorzsolóval, 6 Hp. Wichterle motorral. Esetleg elcserezhető 1000—1200-as cséplővel. Demes András Pietroasa pu. Moldovăneşti jud. Turda.

Írógépek

Smith Premier No. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek avári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekeiből. Speciális javítóműhely az összes rendezési gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

Körmeendy Mihály

CLUJ

Strada Regina Maria 25. szám.
 Telefon 9—51. — Telefon 9—51.

Van-e gazda, aki még nem rendelte meg a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

című mezőgazdasági és közgazdasági
 havi folyóiratot?

Előfizetési díj egész évre 80 lej,
 félévre 50 lej.

Fizessünk elő 1934-re!

Mulathányzársmokat bárki is ingyen küld a kiadóhivatal
 Cluj, Str. Baron L. Pop 5.